

Lėktuvų ir laivų išmetamų teršalų mažinimas: ES veiksmai

Lėktuvų ir laivų išmetamų teršalų kiekis didėja, tačiau ES nori pasiekti poveikio klimatui neutralumą iki 2050 m. Skaitykite daugiau apie ES veiksmus mažinant išmetamų teršalų kiekį.

Nepaisant to, kad [aviacijos ir laivybos išmetamų teršalų kiekis](#) sudaro tik apie 8 proc. visų ES išmetamų teršalų, jis didėja. ES siekia iki 2030 m. 55 proc. sumažinti bendrą ES išmetamų teršalų kiekį, o iki 2050 m. pasiekti poveikio klimatui neutralumą. Pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinyje, kuriuo siekiama įgyvendinti [Europos žaliojo kurso tikslus](#), yra įtraukti pasiūlymai, skirti sumažinti abiejų sektorių išmetamų teršalų kiekį.

Skaitykite daugiau apie [ES tikslus ir veiksmus dėl CO2 išlakų mažinimo](#).

Prekybos aviacijos taršos leidimais gerinimas

ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema

ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (ES ATLPS) yra viena pagrindinių priemonių, skirtų mažinti [aviacijos pramonės išmetamą CO2 kiekį](#). ES ATLPS šiuo metu taikoma tik skrydžiams Europos ekonominėje erdvėje (EEE), o dauguma leidimų oro linijoms dalijami nemokamai.

[2022 m. birželio 8 d. Parlamentas pritarė aviacijos taršos leidimų prekybos sistemos peržiūrai](#). Parlamentas nori iki 2026 m. palaipsniui panaikinti nemokamus leidimus aviacijai ir skatinti naudoti tvarų aviacinį kurą.

Pajamos, gautos pardavus 5 mln. aviacijos apyvartinių taršos leidimų aukcione, bus naudojamos inovacijoms ir naujoms technologijoms remti per [Inovacijų fondą](#).

2023 m. balandį [Parlamentas priėmė](#) peržiūrėtą pasiūlymą, dėl kurio su ES šalimis [buvo susitarta](#) 2022 m. gruodį.

Tvarus kuras lėktuvams

Be ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos, 2023 m. rugsėjį [Europos Parlamentas patvirtino susitarimą](#) su ES Taryba [dėl aviacijos iniciatyvos „ReFuelEU“](#), kuri yra klimato paketo, kuriuo siekiama, kad ES lėktuvuose naudojamas kuras būtų ekologiškesnis, dalis.

Kuro tiekėjai turės užtikrinti, kad ES oro uostai gautų nustatytą minimalią tvaraus aviacinio kuro dalį: 2 proc. nuo 2025 m.; 34 proc. iki 2040 m. ir 70 proc. iki 2050 m. Atsinaujantis vandenilis bus tvaraus kuro derinio dalis, o ES oro uostai padės orlaivių naudotojams gauti tvaraus aviacinio kuro, įskaitant vandenilio papildymo ir elektros įkrovimo infrastruktūrą.

Naudotas kepinio aliejus, sintetinis kuras ar net vandenilis palaipsniui turėtų tapti aviacinio kuro norma.

Be to, europarlamentarai užtikrino ES ženklavimo sistemos sukūrimą iki 2025 m., skirtą komercinių skrydžių aplinkosauginiam veiksmingumui, nurodant tikėtiną anglies dvideginio pėdsaką, tenkantį vienam keleiviui, ir numatomą CO2 efektyvumą vienam kilometrui.

Sprendimai skrydžiams už Europos ribų

Tam, kad būtų įtraukti skrydžiai, išvykstantys ar atvykstantys už EEE ribų, ES bendradarbiauja su [Tarptautine civilinės aviacijos organizacija](#), norėdama įgyvendinti pasaulinę, rinkoje pagrįstą priemonę – „Corsia“. Pagal ją oro transporto bendrovės galėtų kompensuoti išmetamus teršalus investuodamos į ekologiškus projektus, pavyzdžiui, sodindamos medžius.

„Corsia“ papildo apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą (ATLPS), siekiant išvengti dvigubo mokesčio už išmetamą anglies dioksido kiekį. Jei iki 2026 m. liepos mėn. pažanga bus nepakankama, Komisija turės pasiūlyti į ES ATLPS taikymo sritį įtraukti skrydžių už EEE ribų išmetamus teršalus. Skrydžiai į ES nepriklausančias šalis, kurios netaiko „Corsia“ priemonės, pateks į ETS taikymo sritį nuo 2027 m.

Jūrų transporto išmetamų teršalų kiekio mažinimas

Laivai ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemoje

Rugsėjo 16 d. Europos Parlamentas balsavo už tai, kad [jūrų transportas būtų įtrauktas į ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą](#) ir būtų nustatyti privalomi reikalavimai laivybos įmonėms iki 2030 m. sumažinti išmetamą CO2 kiekį bent 40 proc.

2021 m. balandžio 27 d. [EP pakartojo būtinybę gerokai sumažinti laivybos pramonės išmetamų teršalų kiekį](#) ir įtraukti šią pramonę į apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą. Parlamentas tikisi, kad tokios priemonės, kaip alternatyvių kurų naudojimas, Europos uostų automatizavimas, ribotas labiausiai aplinką teršiančių laivų įleidimas į ES uostus ir techniniai patobulinimai, padės laivybos sektoriui tapti švaresniu ir veiksmingesniu, siekiant neutralizuoti anglies dioksido poveikį. Kaip pasirengimo įgyvendinti 55 % tikslą priemonių rinkinio dalį, Komisija 2021 m. liepos mėn. pasiūlė atnaujinti ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemą, įskaitant jos išplėtimą, kad ji apimtų ir jūrų transportą, kaip prašė Parlamentas. 2022 m. birželio 22 d. EP pritarė pasiūlymui. 2022 m. gruodžio mėn. Parlamentas ir Taryba [pasiekė preliminarų susitarimą](#) dėl apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos atnaujinimo, kurį Parlamentas patvirtino 2023 m. balandžio mėn. plenarinės sesijos metu.

Tvarus kuras laivams

2022 m. spalio mėn. tame pačiame klimato kaitos pakete Parlamentas priėmė poziciją dėl galiojančių teisės aktų dėl atsinaujinančių išteklių ir mažai anglies dioksido į aplinką išskiriančių degalų naudojimo jūrų transporte atnaujinimo. 2023 m. kovo mėn. Taryba ir Europos Parlamentas [pasiekė preliminarų susitarimą](#) dėl „FuelEU Maritime“ pasiūlymo.

Laivų išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis turi būti sumažintas 2 proc., nuo 2035 m. – 14,5 proc., o nuo 2050 m. – 80 proc. Reikalavimai turėtų būti taikomi laivams, kurių bendrasis svoris yra didesnis kaip 5000 tonų ir kurie išmeta 90 proc. anglies dioksido, taip pat visai energijai, naudojamai laive ES uostuose arba tarp jų, ir 50 proc. energijos, sunaudojamos keliaujant ten, kur išvykimo arba atvykimo uostas yra už ES ribų arba atokiausiuose jos regionuose.

Daugiau apie išskiriamų teršalų mažinimą transporto sektoriuje:

- [Alternatyvus kuras automobiliams: kaip padidinti jo naudojimą](#)
- [Automobilių išmetamas CO2: faktai ir skaičiai \(infografikas\)](#)
- [Nauji automobilių ir vanų taršos reikalavimai: klausimai ir atsakymai](#)
- [ES draudimas prekiauti anglies dvideginį išskiriančiais automobiliais nuo 2035 m.: kaip tai veiks?](#)

Papildoma informacija apie tvarų aviacijos kurą ir išlakas

[Informacijos santrauka](#)

[Videoreportažas „YouTube“ paskyroje](#)

[Apžvalga: aviacijos indėlis į Europos Sąjungos veiksmus klimato kaitos srityje](#)

Papildoma informacija apie tvarų laivų kurą

[Informacijos santrauka](#)

[Tinklaidė](#)